

Een debiteur die niet over de brug komt, een teleurstellende omzet of ziekte. Tegenvallers horen bij ondernemen als regenbuien bij het Nederlandse klimaat. Maar veel verrassingen kunt u voorkomen. "Je moet vooruitkijken en voortdurend inzicht houden op liquiditeit en cashflow."

TEKST: HANS PIETERS ILLUSTRATIE: MARC KOLLE

Krap bij kas

WAT IS DE CRUX VAN HET ONDERNEMEN?

"Slechts de helft van de starters maakt een ondernemersplan en zet die plannen op papier. En daarvan maakt maar dertig procent het tweede jaar opnieuw een plan", zegt Maarten Zemann, directeur van MKB Adviseurs. "Dat betekent dat slechts vijftien procent daadwerkelijk planmatig onderneemt." Anna van der Schors, onderzoeker bij het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nidud), wijst op de gevolgen van een ondoordachte start: "Binnen vijf jaar is de helft van de startende ondernemers weer gestopt. Tien procent daarvan blijft achter met een problematische schuld van meer dan een ton."

WAARMEE BEGINT HET?

Voorkom verrassingen. Als u geen idee hebt waar het geld heengaat, weet u ook niet hoeveel inkomen u nodig hebt. "Het begint ermee dat je weet hoeveel je maandelijks nodig hebt om aan je privé-verplichtingen te voldoen", zegt Van der

Schors. "Noteer maar eens twee maanden in een kasboek wat je uitgeeft. En zorg dat de administratie op orde is. Een strikte scheiding tussen zaak en privé is absolute noodzaak. De scheidslijn tussen uitgaven privé en voor de onderneming is vaak dun. Daar moet je echt een waterscheiding in aanbrengen."

WAT IS EEN PASSEND INKOMEN?

"Banken hanteren als norm dat je binnen vijf jaar ondernemen op een inkomen moet zitten dat passend is voor je leeftijd en opleiding", zegt Zemann. "Ik ken echter genoeg ondernemers die met minder genoeg nemen." Maar liefst twaalf procent van de ondernemers die kostwinner is, leeft onder de lage inkomensgrens, weet Van der Schors. "Dat zijn werkende armen. Er heerst schaamte om te vertellen dat je het niet redt. Het lijkt soms wel alsof ze alles zelfstandig willen doen."

HOE WAPEN JE TEGEN TEGENVALLERS?

Er bestaat geen gouden formule waarmee u kunt uitrekenen hoeveel spaargeld u achter de hand moet houden. Denk in scenario's, adviseert Van der Schors. "Weet hoe je financiën eruitzien in verschillende situaties, bijvoorbeeld als je door ziekte niet meer kunt werken of als je te oud bent om nog te werken. Op welke inkomsten kun je terugvallen? En vaak zijn mensen nog in gemeenschap van goederen getrouwd. Gaat het

mis, dan gaat het ook aan de privé-kant mis. Als je onderneemt, kun je maar beter je huwelijkse voorwaarden aanpassen."

DE KOST GAAT NOG STEEDS VOOR DE BAAT UIT?

"Waar het om draait, is een visie. Je moet vooruitkijken. Planmatig investeren. Voortdurend inzicht houden op liquiditeit en cashflow. Het is ongelooflijk belangrijk dat je vooraf bepaalt wanneer je wat gaat investeren", zegt Maarten Zemann. "De winst die je maakt, is bestemd voor vijf zaken: belasting betalen, privé-opnames, (her)investeringen, de aflossing van leningen en het aanleggen van een buffer."

HOE ZIT HET MET DE FINANCIERING?

Banken kijken naar de verhouding tussen het eigen vermogen en vreemd vermogen in de onderneming. Dit is een graadmeter in hoeverre u in staat bent op de langere termijn aan uw verplicht-

tingen te voldoen. Zemann: "Bij financieringen kijken we vaak naar de gouden balansregel. Die gaat er vanuit dat de vaste activa gefinancierd wordt door eigen vermogen en/of langlopend krediet en vlottende activa met kort vreemd vermogen. Een gezond spanningsveld tussen wat er uitgaat en wat er inkomt, houdt je als ondernemer scherp." Een te grote kredietruimte bij de bank heeft als risico dat u niet scherp genoeg op het beheer van het werkkapitaal let. "Wanneer een ondernemer de mogelijkheid heeft om een ton rood te staan op de rekening-courant, maar slechts € 50.000,- aan financieringsruimte nodig heeft, bestaat het gevaar dat hij minder scherp op de voorraad en debiteuren let."

HOE TE BEZUINIGEN?

Zemann adviseert te kijken naar het hele spectrum aan uitgaven, van auto- en drukkosten tot onkostenvergoedin-

gen. "Als je kosten gaat monitoren, dan kun je het kostenverloop vergelijken ten opzichte van voorgaande periodes, maar ook ten opzichte van de kostenstructuur bij vergelijkbare bedrijven." En het budget te bewaken door medewerkers zelf verantwoordelijk te maken.

WAAR IS NOG MEER WINST TE BEHALEN?

Het is belangrijk dat u, indien nodig, snel over liquide middelen beschikt. "Belangrijk is de vraag: Kan ik het geld snel vrijmaken of zit het vast?", zegt Zemmann. "Veel mkb-ondernemers zijn slordig in debiteurenbeheer. Daar moet je strak en zakelijk over zijn. Gewoon heldere afspraken over maken en bovenop je geld zitten. Ondernemen is een kwestie van scherp aan de wind zeilen." De tip van Van der Schors luidt: "Zorg voor een goed liquiditeitsoverzicht met de pieken in het uitgavenpatroon, zoals de vakantiekosten en omzetbelasting."

WAT IS EEN VEELGEMAAKTE FOUT?

Zemann: "Je ziet vaak dat de ondernemer bij problemen in zichzelf gekeerd raakt. Er wordt als het ware een gordijn van stilzwijgen opgetrokken. Maar je moet blijven communiceren. Het is buitengewoon belangrijk dat partijen vertrouwen blijven houden." Als de schulden zich opstapelen, moet u zelf aan het roer blijven. Blijf communiceren met de belangrijkste partijen. En hou de positie van de fiscus goed in de gaten. Banken

zijn niet bereid om belastingschulden te financieren. Opnieuw geldt: het helpt u niet als u zich verschuilt. U moet zelf het gesprek aangaan met de fiscus."

EN ALS U HET DESONDANKS NIET REDT?

Veel ellende is te voorkomen door tijdig ondersteuning te zoeken. Er zijn genoeg organisaties die hulp bieden. "De gemeente biedt een laatste reddingsboei", stelt Van der Schors. Op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) kan de gemeente ondernemers in nood ondersteunen, bijvoorbeeld in de vorm van (tijdelijke) financiering. Daarbij wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de levensvatbaarheid van uw bedrijf. #

Op nibud.nl/geldboek kunt u gratis het 'Geldboek voor ondernemers' downloaden of bestellen.